

ТМ	Г. XXXV	Бр. 2	Стр. 695-696	Ниш	април - јун	2011.
----	---------	-------	--------------	-----	-------------	-------

Приказ дела
Примљено: 14. 3. 2011.

Драгољуб Б. Ђорђевић

О АНТОЛОГИЈИ АУТОРСКЕ ЗАГОНЕТКЕ*

Множина не зна за податак, наводимо ради примера, да последњих деценија – можда још од Владе Булатовића Виба, а са Александром Баљком сигурно, јер веле да је достигао и претекао Станислава Јиржи Леца (Лес), гласовитог Пољака – имамо најбоље *афористичаре* у свету. (Београдски круг је најпознатији; ту и тамо и ван њега, као у Нишу и у лику Тимошенка Милосављевића, појави се неко достојан врхунске позиције.) Српска су то посла: иако служе на дику наше литературе и доприносе њеној слави више од гомиле извиканих писаца «тешке» књижевности, они немају равноправан третман у критици, сталешким удружењима и државној потпори.

Већини измиче чињеница, примерице, да четири деценије уназад, не ли и дуже – можда још од Десанке Максимовић, а несумњиво са Владимиром Девидеом, врхунским математичарем – имаму један од најквалитетнијих *хаику* у екумени, не рачунајући онај у Јапану. (Ниш је поодавно центар хаику поезије – Димитар Анакиев, Светозар Ђурбабић, Станиша Петровић Маки, Драган Ј. Ристић... – чак се редовно издају *Хаику новине*, које стижу на бројне стране адресе.) Опет залудна работа: премда проносе леп глас о Србији и склапају важна пријатељства од Јапана, земље излазећег сунца, до Сједињених Држава, српски *хаикуисти* наилазе на малу, тачније никакву, пажњу критичара, књижевне сабраће и фондова културе, те су приморани да се ама баш ослоне на љубав и ентузијазам.

Тако ли је са афористичарима и хаикуистима, који покатакд и буду примећени од културне и академске јавности, онда се може наслутити колико су тек скрајнути *енигматичари*, који су далеко од икавог књижевног и, шире, културног признања, јер маса њихову делатност сматра чисто занат-

brkab@junis.ni.ac.rs

* Радаковић, Марјан и Никола Ч. Пешић 2010. *Антологија српске ауторске загонетке: најлепша остварења са пет фестивала ауторске загонетке*. Београд, Ниш: Енигматски савез Србије, Алма, Енигматски клуб «Ниш», стр. 84.

Припремљено у оквиру пројекта *Одрживост идентитета Срба и националних мањина у пограничним општинама источне и југоисточне Србије (179013)*, који се изводи на Универзитету у Нишу – Машински факултет, а финансира га Министарство за науку и технолошки развој РС.

¹ Хаикуист = хаику песник. За њега се каже и *хаиђин*, али то је само онај који и живи и понаша се у складу са хаику поезијом, зеном и осталим атрибутима јапанске филозофије и традиције.

ском и профитабилном, комерцијалном и изложеном тржишту: нема ту ни «м» од некакве уметности и креације. Наново се греши: ретко који стручњак ће објективно разграничити занатску од високостваралачке стране у раду енигматичара.

Таква подобласт енигматике у целини свакако је *ауторска загонетка*, која, чини ми се као лаику, има у себи највише уплива књижевног стваралаштва. У најмању руку, она јесте плод радионице народног духа: «Загонеташтво, тј. енигматика, област уметности, део духовне културе човекове, налази уточиште човеку чинећи му задовољство игром и забавом» – и даље – «Скоро да нема народа који нема своје загонеташтво, а нити једног културног који не негује ауторску енигматику.»²

Загонеташтво има голему *традицију* у Срба. Још и више од тога, вели Марјан Радаковић (5), са споменутих Н. Ч Пешићем приређивач публикације о којој иде реч: «Састављању ауторских загонетки нису одолели ни највећи српски писци. Сасвим заслужено њихове загонетке се налазе на страницама ђачких уџбеника.»

Да би се поспешило загонеташтво, Енигматски клуб «Ниш», с одобрењем Енигматског савеза Србије, 2005. године покреће манифестацију стварања ауторских загонетки и настаје *ФЕЗ* – фестивал српске ауторске загонетке. За пет година тај је фестивал, иначе такмичарског карактера, изнедрио низ првокласних загонетача и врхунских загонетки, које би одмах могле да слете на странице буквара. *Антологија српске ауторске загонетке: најлепша остварења са пет фестивала ауторске загонетке*, скромна књижица по много чему, у којој су сакупљене награђене загонетке са свих досадашњих сусрета, награда је анонимним, талентованим и вредним ентузијастима, који су заслужили да им се бар имена наведу: Славко Бован, Јелена Богдановић, Гордана Јовановић Шарић, Милена Крстић, Мирослав Лазаревић, Славолуб Милетић, Радомир Мићуновић, Никола Пешић, Марјан Радаковић, Милорад Радуновић, Анђа Стојановић и Мирослав Цветковић.

² Пешић, Никола Ч. 2010. Загонетање. У *Антологија српске ауторске загонетке: најлепша остварења са пет фестивала ауторске загонетке*, стр. 7. Београд, Ниш: Енигматски савез Србије, Алма, Енигматски клуб «Ниш».